

СОВЕТ
СРЕДНЕАТЫНСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ АРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул.Центральная, д.2а, д.Нижние Аты,
Арский муниципальный район,422016

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
УРТА АТЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ

Үзәк урамы, 2а йорт, Тубән Аты авылы,
Арча муниципаль районы,422016

Тел. (84366) 50-7-35, факс (84366) 50-7-35 E-mail: Sat.Ars@tatar.ru

Урта Аты авыл жирлеге Советы КАРАРЫ

«25» февраль 2022 ел

№ 57

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Урта Аты авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлдәге 248-ФЗ номерлы, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Урта Аты авыл жирлеге Уставы нигезендә Урта Аты авыл жирлеге Советы карар бирде:

1. Кушымта итеп бирелгән түбәндәгеләрне расларга:

- Урта Аты авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәне 1 нче кушымта нигезендә;

- Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеген 2 нче кушымта нигезендә;

- Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Урта Аты авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеген 3 нче кушымта нигезендә;

- Контроль төрөнәң төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Урта Аты авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль өчен индикатив күрсәткечләрне 4 нче кушымта нигезендә;

- Муниципаль контрольнең (күзәтчелекнең) индикатив күрсәткечләре исемлеген 5 нче кушымта нигезендә.

2. «Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Урта Аты авыл

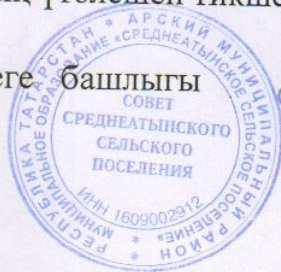

жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турындагы нигезләмәне раслау хакында» Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Урта Аты авыл жирлеге Советының 2021 елның 27 декабрендәге 51 номерлы карарын үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) бастырып чыгарырга һәм Арча муниципаль районы рәсми сайтында (<http://arsk.tatarstan.ru>) урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемә алам.

Урта Аты авыл жирлеге башлыгы

Батталова Р.Х

Татарстан Республикасы
Арча муниципаль районы
Урта Аты авыл
жирлеге Советының
25 февраль 2022 ел, №57
карарына 1 нче кушымта

Урта Аты авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында НИГЕЗЛӘМӘ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге нигезләмә (алга таба-Нигезләмә) Урта Аты авыл жирлеге территориясендә (алга таба - муниципаль контроль) төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен билгели.

1.2. Муниципаль контроль предметы булып түбәндәгеләр тора:

Оешмалар һәм гражданныр (алга таба – контрольдә тотылучы затлар) тарафыннан Урта Аты авыл жирлеге Советының 03.12.2021ел, №39 карары белән расланган Урта Аты авыл жирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән мәжбүри таләпләрне, инвалидларга социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларының һәм күрсәтелә торган хезмәтләреннә инвалидлар өчен үтемле булуын тәмин итү таләпләрен Урта Аты авыл жирлеге территорияне төзекләндерүне оештыру кагыйдәләре нигезендә үтәү (алга таба-Кагыйдәләр);

контроль чаралар нәтижәләре буенча кабул ителә торган карарларны үтәү.

Муниципаль контроль предметына Кагыйдәләрдә билгеләнгән мәжбүри таләпләр керми, алар гамәлдәге законнар нигезендә дәүләт контроленә (күзәтчеләгенә), муниципаль контрольнең башка төрләре предметына керә.

1.3. Муниципаль контроль объектлары (алга таба - контроль объекты):

алар кысаларында мәжбүри таләпләр үтәлгә тиешле Урта Аты авыл жирлеге территориясен төзекләндерү өлкәсендә контрольдә тотылучы затларның эшчәнлегә, гамәлләре (гамәл кылмаулары), шул исәптән эшчәнлек алып баручы, эш-гамәлләре (гамәл кылмаулары) контрольдә тотылучы затларга карата куелган таләпләр үтәлеше;

контрольдә тотылучы затларның, шул исәптән мәжбүри таләпләр куела торган эш һәм хезмәт күрсәтүләреннә эшчәнлек нәтижәләре;

контрольдә тотылучы затлар ия булган һәм (яки) файдаланыла торган һәм аларга төзекләндерү өлкәсендә мәжбүри таләпләр куела торган биналар, төзелмәләр, корымалар, территорияләр, шул исәптән жир кишәрлекләреннә кертеп, предметлар һәм башка объектлар.

1.4. Контроль объектларын исәпкә алу түбәндәгеләрне төзү юлы белән гамәлгә ашырыла:

контроль чараларның бердәм реестры;

судка кадәр шикаять бирүнең мәгълүмат системасы (дәүләт мәгълүмат системасының ярдәмче системасы);

ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек юлы белән башка дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системалары.

Контроль орган тарафыннан «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 16 статьясындагы 2 өлеше һәм 17 статьясындагы 5 өлеше нигезендә (алга таба - 248-ФЗ номерлы Федераль закон) контроль объектларын мәгълүмати системадан файдаланып исәпкә алу алып барыла.

1.5. Муниципаль контроль Урта Аты авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба - Контроль орган) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Муниципаль контрольне турыдан-туры гамәлгә ашыру Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Урта Аты авыл жирлеге башкарма комитетына (алга таба - Башкарма комитет) йөкләнә.

1.6. Муниципаль контроль орган исеменнән муниципаль контрольне түбәндәге вазыйфай затлар башкарырга хокуклы:

1) контроль органы житәкчесе (житәкче урынбасары);

2) үз вазыйфай бурычларына әлеге Нигезләмә, вазыйфай регламент яисә вазыйфай инструкция нигезендә муниципаль контроль төре буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру, шул исәптән профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткәру (алга таба - инспектор) керә торган контроль органның вазыйфай заты.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле контроль органның вазыйфай затлары исемлеге әлеге Нигезләмәнең 1 нче кушымтасы белән билгеләнә.

Контроль чараны уздыру турында карар кабул итүгә вәкаләтле контроль органның вазыйфай затлары булып Контроль органы житәкчесе, житәкче урынбасары (алга таба - Контроль органның вәкаләтле вазыйфай затлары) тора.

1.7. Инспекторның хокуклары һәм бурычлары.

1.7.1. Инспектор бурычлы:

1) Россия Федерациясе законнарын, контрольдә тотучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

2) мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, ачыклау һәм кисәтү буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән вәкаләтләрне үз вакытында һәм тулысынча гамәлгә ашырырга;

3) контроль чаралар үткәргә һәм законлы нигездә контроль гамәлләр кылырга һәм аларны билгеләп куйган вакытта гына һәм контроль чараларының бердәм реестрында тиешле мәгълүмат булган очракта гына, контрольдә тотыла торган затлар белән хезмәттәшлек иткән очракта, мондый чараларны үткәргә һәм мондый гамәлләрне бары тик хезмәт таныклыгын, федераль законнарда каралган башка документларны күрсәткәндә генә башкарырга;

4) контроль чаралар уздырганда гыйбадэт кылуларга, башка дини йолаларга һәм тантаналарга карата ихтирамсызлык күрсәтү күрсәтү, аларны үткәрүгә комачауламаска, шулай ук дини оешмаларның эчке тәртибен бозмаска;

5) контроль чаралар уздырганда (Контроль органнарның контрольдә тотылучы затлар белән хезмәттәшлеге таләп ителми торган контроль чаралардан тыш) һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законда һәм әлеге Нигезләмәнең 3.4 бүлекчәләрендә каралган очракларда контрольдә тотылучы затларның, аларның вәкилләренен, аларның вәкилләренен, Россия Федерациясе Президенты каршындагы Эшқуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкиленең яисә аның жәмәгать вәкилләренен Татарстан Республикасында эшмәкәрләр хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкиленең булуына каршылык күрсәтмәскә;

6) контроль чаралар уздырганда шунда булган затларга, аларның вәкилләренә, муниципаль контроль предметына караган мәгълүматны һәм документларны, шул исәптән, әгәр мондый килештерү 248-ФЗ номерлы Федераль законда каралган булса, контроль чараны үткәрүне прокуратура органнары тарафыннан килештерү турында белешмәләр бирергә;

7) контрольдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен контроль чаралар һәм контроль чара предметына караган контроль гамәлләр нәтижәләре белән таныштырырга;

8) контрольдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында алынган һәм контроль чара предметына караган мәгълүмат һәм (яисә) документлар белән таныштырырга;

9) ачыкланган хокук бозулар фактлары буенча күрелә торган чараларны билгеләгәндә күрсәтелгән хокук бозулар авырлыгының, закон белән саклана торган кыйммәтләр өчен аларның потенциал куркынычының туры килүен исәпкә алырга, шулай ук контрольдә тотыла торган затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатләрен нигезсез чикләмәскә, аларның мөлкәтенә хокуксыз зыян (зарар) китермәскә;

10) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә үз гамәлләренен нигезле булуын исбат итәргә;

11) контроль чаралар уздыру һәм контроль гамәлләр кылу Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларны үтәргә;

12) контрольдә тотыла торган затлардан Россия Федерациясе законнарында каралмаган йә дүлэт органнары һәм жирле үзидарә органнары карамагында булган документларны һәм башка белешмәләренә таләп итмәскә.

1.7.2. Контроль чараларны үз вәкаләтләре чикләрендә һәм уздырыла торган контроль гамәлләр күләмендә уздырганда, инспектор түбәндәгеләргә хокуклы:

1) федераль законнарда башкасы каралмаган булса, хезмәт таныклығын күрсәткәч һәм контроль орган карары белән билгеләнгән вәкаләтләр нигезендә житештерү объектларына керергә (карарга);

2) мәжбүри таләпләрне үтәүгә кагылышлы барлык документлар белән, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә дүлэт, хезмәт, коммерция яисә закон белән саклана торган башка серне үз эченә алган документлар белән танышырга;

3) контрольдә тотыла торган затлардан, шул исәптән контроль оешмалары житәкчеләреннән һәм башка хезмәткәрләреннән, контроль чаралар уздырганда

ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу фактлары буенча язма аңлатмалар бирүне, шулай ук күчermә ясау, фото- һәм видеога төшерү өчен документлар тапшыруны таләп итәргә;

4) контрольдә тотылучы затларның мәгълүмат системалары белән предметка һәм контроль чара күләменә караган өлешендә техник документация, белешмәләрнең электрон базасы, танышырга;

5) контрольдә тотылучы зат тарафыннан контроль чаралар үткәргәндә соралган документларны һәм материалларны тапшырмау яки вакытында тапшырмау, вазыйфай затларны һәм (яки) контрольдә тотучы зат хезмәткәрләрен сораштыру үткәру, бинага керү мөмкинлеген чикләү, контроль чараны гамәлгә ашыру буенча башка чараларга комачаулау фактлары буенча актлар төзәргә;

6) контрольдә тотылучы затларга куркынычсызлыгын тәэмин итү һәм аларны мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү буенча тәкъдимнәр бирергә, контрольдә тотылучы затлар тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында һәм бозылган хәлне торгызу турында карарлар кабул итәргә;

7) «Полиция турында» 2011 елның 7 февралендәге 3-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә инспекторга каршы тору яисә куркыныч янаган очракларда полиция органнарына ярдәм сорап мөрәжәгать итәргә;

8) _____.

1.8. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга бәйле мөнәсәбәтләргә карата 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.9. Контроль органның вазыйфай затлары һәм башка вәкаләтле затлар тарафыннан башкарылган гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында контрольлек (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм карарлар турында белешмәләрне урнаштыру юлы белән контрольдә тотылучы затларга хәбәр итү гамәлгә ашырыла, шулай ук аларны дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләренә электрон формада үтәү өчен файдаланыла торган мәгълүмати системаларның мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәэмин итә торган инфраструктура аша контрольдә тотылучы затларга житкерү, шул исәптән «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы (функцияләр)» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба – дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталы аша да.

2. Зыян (зарар) килү куркынычы категориясе

2.1. Муниципаль контроль профилактик чаралар һәм контроль чаралар сайлауны билгеләүче зыян (зарар) килү куркынычы белән идарә итү, аларны карап тоту (шул исәптән тикшерелә торган мәжбүри таләпләр күләме), интенсивлык һәм нәтижәләр ясау рисклары белән идарә итү нигезендә гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта контроль орган даими нигездә зыян (зарар) килү куркынычын бәяләү һәм идарә итү өчен кулланыла торган белешмәләрне мониторинглау (жыю, эшкәртү, анализлау һәм исәпкә алу) үткәрелә.

2.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зарар) килү куркынычы белән идарә итү максатларында контроль объектлары зыян (зарар) килү куркынычының түбәндәге категорияләренә берсенә кертелергә мөмкин (алга таба - куркынычлылык категориясе):

- югары куркынычлылык;
- урта куркынычлылык;
- уртача куркынычлылык;
- түбән куркынычлылык.

2.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын куркынычлылык категориясенә кертү критерийлары әлеге Нигезләмәнең 2 нче кушымтасында билгеләнә.

2.4. Контроль объектның куркынычлылыкның бер категориясенә кертү аның характеристикаларын расланган куркынычлылык критерийлары белән чагыштыру нигезендә контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторы-контроль объекты параметрларынан туры килү яки кире кагу, алар үзләре мәжбүри таләпләрне бозмый, ләкин ихтимал югары дәрәжәдә мондый бозулар һәм закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) килү куркынычы булуын раслай.

2.5. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлегә Совет карары белән раслана.

2.6. Контроль объекты билгеле бер куркынычлылык категориясенә кертелмәгән очракта, ул түбән куркынычлылык категориясенә кертелгән дип санала.

2.7. Контроль органы объектның куркынычлылыкның башка категориясе критерийларына туры килүе турында яисә куркынычлылык критерийлары үзгәрү турында белешмәләр кәргән көннән соң биш эш көне эчендә контроль объектның куркынычлылык категориясен үзгәртү турында карар кабул итә.

3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда үткәрелә торган профилактик чаралар төрләре

Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда, Контроль органы түбәндәге профилактик чаралар төрләрен үткәрә:

- 1) мәгълүмат җиткерү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- 3) кисәтү игълан итү;
- 4) консультация бирү;
- 5) профилактик визит.

3.1. Мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольдә тотылучы һәм башка кызыксынучы затларга мәгълүмат җиткерү

3.1.1. Контроль орган «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Урта Аты авыл җирлегә Советының рәсми сайтында (<http://arsk.tatarstan.ru>)

массакуләм мәгълүмат чараларында, контрольдә тотыла торган затларның шәхси кабинетлары аша һәм түбәндәге белешмәләренә башка рәвешләрендә урнаштыру юлы белән контрольдә торучы һәм кызыксынучы башка затларга мәгълүмат бирә:

1) муниципаль контрольне гамәлгә ашыруны жайга сала торган норматив хокукый актлар текстлары;

2) муниципаль контрольне гамәлгә ашыруны жайга сала торган норматив хокукый актларга кертелгән үзгәрешләр турында, аларның үз көченә керү сроклары һәм тәртибе турында белешмәләр;

3) структур берәмлекләренә күрсәтеп, норматив хокукый актлар исемлегә мәжбүри таләпләре булган, аларны бәяләү контроль предметы булып торган әлеге актлар, шулай ук мәжбүри таләпләренә бозганда кулланыла торган жаваплылык чаралары турындагы мәгълүматны гамәлдәге редакциядәге текстлар белән;

4) аларны үз-үзен тикшерү өчен куллануны рөхсәт итә торган форматта расланган тикшерү кәгазьләре;

5) мәжбүри таләпләренә үтәү буенча житәкчелек;

6) мәжбүри таләпләренә бозу куркынычы индикаторлары исемлегә, контроль объектларын куркынычлылык категориясенә кертү тәртибе;

7) куркынычлылык категориясен күрсәтеп, контроль чараларның еллык планын формалаштыру кысаларында исәпкә алына торган контроль объектлары исемлегә;

8) Контроль органы тарафыннан (мондый чаралар уздырганда) планлы контроль чараларны үткәрү өчен зыян китерү куркынычын профилактикалау программасы һәм планын;

9) Контроль орган тарафыннан контрольдә тотыла торган заттан соратып алынырга мөмкин булган белешмәләренә тулы исемлегә;

10) мәжбүри таләпләренә үтәү мәсьәләләре буенча консультацияләр алу ысуллары турында белешмәләр;

11) контрольдә тотылучы затларның намуслылыгын стимуллаштыру чараларын куллану турында белешмәләр;

12) Контроль органы карарларына, аның вазифаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) судка кадәр шикаять бирү тәртибе турында белешмәләр;

13) Контроль органының хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләре булган докладлар;

14) муниципаль контроль турында докладлар;

15) үз-үзенә тикшерүнең ысуллары һәм процедурасы (булганда) турында мәгълүмат, шул исәптән мәжбүри таләпләренә үтәү декларациясен әзерләү һәм үз-үзенә тикшерүне үткәрү буенча методик тәкъдимнәр һәм контрольдә тотыла торган затлар тарафыннан тапшырылган мәжбүри таләпләренә үтәү декларацияләре турында мәгълүмат;

16) Россия Федерациясенә норматив хокукый актларында, Россия Федерациясе субъектларының норматив хокукый актларында, муниципаль хокукый актларда һәм (яисә) зыян китерү куркынычын профилактикалау программаларында каралган башка белешмәләр.

3.1.2. Контроль орган күрсәтелгән белешмәләренә актуаль хәлдә сакларга тиеш.

3.2. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү

3.2.1. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү Контроль органы тарафыннан елга 1 тапкыр уздырыла һәм түбәндәге бурычларны хәл итүгә юнәлдерелә:

1) Контроль органы һәм аның вазифаи затлары тарафыннан мәжбүри таләпләрне, муниципаль контроль турында Россия Федерациясе законнарын куллануга бертөрле алымнарны тәмин итү;

2) күрсәтелгән хокук бозулар барлыкка килүгә китерә торган мәжбүри таләпләрне, сәбәпләрне, факторларны һәм шартларны типик бозуларны ачыклау;

3) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) килү очраklarын анализлау, зыян (зарар) килү куркынычы чыганаclarын һәм факторларын ачыклау;

4) мәжбүри таләпләрне актуальләштерү турында тәкъдимнәр әзерләү;

5) дәүләт контроле (күзәтчелек), муниципаль контроль турында Россия Федерациясе законнарына үзгәрешләр кертү хакында тәкъдимнәр әзерләү.

3.2.2. Урта Аты авыл жирлеге Советының төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруның хокуктан файдалану практикасын гомумиләштерү үткәреlgән контроль чаралар һәм аларның нәтижәләре турындагы белешмәләрне жыю һәм анализлау юлы белән тикшереп тору органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3.2.3. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләре буенча, Контроль орган хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләрен үз эченә алган доклад әзерли.

3.2.4. Хокук куллану практикасы турындагы доклад белән карар раслана һәм хисап елыннан соң килүче елның 1 мартыннан да соңга калмыйча «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Урта Аты авыл жирлеге Советының рәсми сайтында Арча муниципаль районының рәсми сайтында (<http://arsk.tatarstan.ru>) урнаштырыла.

3.3. Мәжбүри таләпләрне бозу ярамау турында кисәтү

3.3.1. Контроль орган мәжбүри таләпләрне бозуның әзерләнә торган очраclarы яисә мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр булса һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) килгәндә яки закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) килү куркынычы туганда, мәжбүри таләпләрне бозу ярамау турында кисәтү (алга таба - кисәтү) игълан итә һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәмин итү чараларын күрергә тәкъдим итә.

3.3.2. Кисәтү Россия Икътисади үсеш министрлыгының «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типлаштырылган формалары турында» 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы боерыгы белән расланган рәвештә рәсмиләштерелә.

3.3.3. Контрольдә тотылучы зат кисәтү алынган көннән алып ун эш көне эчендә Контроль органына кисәтүгә карата ризасызлык белдерергә хокуклы.

3.3.4. Түбәндәге шартлар булырга тиеш:

- 1) ризасызлык жибэрелэ торган Контроль органы исеме;
- 2) юридик затның исеме, шәкси эшкуар яисэ гражданның исеме, фамилиясе, атасының исеме (булганда), шулай ук элемтэ өчен телефон номеры (номерлары), электрон почта адресы (адреслары) һәм контрольдэ тотылучы затка жавап жибэрелергэ тиешле почта адресы;
- 3) кисэтү датасы һәм номеры;
- 4) контрольдэ тотылучы затка игълан ителгән кисэтүлөрдөге нигезләнмөгән дәлилләр;
- 5) контрольдэ тотылучы затның кисэтүне алу датасы;
- 6) шәкси имза һәм дата.
- 7) салым түлөүченең идентификация номеры - юридик зат, шәкси эшкуар;
- 8) паспорт яисэ шәхесне таныклаучы башка документ сериясе һәм номеры, яшәү урыны адресы (гражданның өчен).

3.3.5. Контроль органга мөрәжәгатьләр контрольдэ тотылучы зат тарафыннан кәгаздэ почта аша яисэ 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очрактарда, электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендэ, контроль органның электрон почтасы адресына яисэ кисэтүдэ күрсәтелгән башка ысуллар белән жибэрелэ.

3.3.6. Кирәк булганда, контрольдэ тотылучы зат ризасызлыкка тиешле документларны яисэ аларның таныкланган күчермәләрен беркетеп тапшыра.

3.3.6. Контроль органы кисэтүгә карата ризасызлыкны аны алган көннән алып 5 эш көне эчендэ карый.

3.3.7. Контроль органы ризасызлыкны карару нәтижәләре буенча түбәндөге карарларның берсен кабул итә:

- 1) кисэтүне юкка чыгару рәвешендэ ризасызлыкны канәгатьләндерә;
- 2) баш тартуның сәбәпләрен күрсәтеп, ризасызлыкны канәгатьләндерүдән баш тарта.

3.3.8. Контроль орган кисэтүгә каршы килгән көннән соң биш эш көненнән дэ соңга калмыйча каршы килүне карау нәтижәләре турында контрольдэ тотылучы затка хәбәр итә.

3.3.9. Ризасызлыкны шул ук нигезләрдэ кабат жибөрү рөхсәт ителми.

3.3.10. Контроль орган мәжбүри таләпләрне бозуның ярамаганлыгы турында игълан ителгән кисэтүләрне исәпкә ала һәм башка профилактик чаралар һәм контроль чаралар уздыру өчен тиешле күрсәткечләрдән файдалана.

3.4. Консультация бирү

3.4.1. Контрольдэ тотылучы затларга һәм аларның вәкилләренә консультация бирү муниципаль контрольне оештыруга һәм гамәлгә ашыруга бәйлә мәсьәләләр буенча гамәлгә ашырыла:

- 1) контроль чаралар уздыру тәртибе;
- 2) контроль чаралар уздыру ешлыгы;
- 3) контроль чаралар нәтижәләре буенча карарлар кабул итү тәртибе;
- 4) контроль орган карарларына шикаять белдерү тәртибе.

3.4.2. Инспекторлар контрольдә тотылучы затларга һәм аларның вәкилләренә консультацияләрне түбәндәгечә бирә:

1) телефон аша, видео-конференц-элементә аша, шәхси кабул итүдә яисә профилактик чара, контроль чара үткәрү барышында телдән аңлатмалар рәвешендә;

2) контрольдә тотылучы затларның һәм аларның вәкилләренә бертиплы мөрәжәгатьләре (10нан артык бер типтагы мөрәжәгатьләр) буенча Контроль органының вәкаләтле вазыйфай заты тарафыннан имзаланган язмага аңлатма бирүнең рәсми сайтында урнаштыру юлы белән.

3.4.3. инспекторлар тарафыннан һәр мөрәжәгать итүченә шәхси кабул итү 10 минуттан артык була алмый.

Телефоннан сөйләшү вакыты 10 минуттан артмаска тиеш.

3.4.4. Контроль органы контрольдә тотылучы затларга һәм аларның вәкилләренә телдән консультация бирү мәсьәләләре буенча язма рәвештә мәгълүмат бирми.

3.4.5. Контроль органының вазифай заты язма рәвештә консультация бирүне түбәндәге очракларда гамәлгә ашыра:

а) контрольдә тотылучы зат консультация алу мәсьәләләре буенча язма җавап бирү турында язма гариза биргәндә;

б) консультация бирү вакытында куелган сорауларга җавап бирү мөмкин булмаса;

в) куелган сорауларга җавап мәгълүматны өстәмә соратып алуны таләп иткәндә.

3.4.6. Контрольдә тотылучы зат «Россия Федерациясе гражданның мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән срокларда язма җавап бирү турында гарызнамә җибәрергә хокуклы.

3.4.7. Контроль орган үткәрелгән консультацияләрне исәпкә ала.

3.5. Профилактик визит

3.5.1. Профилактик визит контрольдә тотылучы зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча профилактик әңгәмә формасында инспектор тарафыннан яки видео-конференция-элементә куллану юлы белән уздырыла.

Профилактик визит барышында контрольдә тотылучы зат үз эшчәнлегенә яки үз карамагындагы контроль объектларына карата куела торган мәҗбүри таләпләр, аларның куркынычлылык критерийларына туры килүе, нигезләр һәм куркынычлылык категориясен киметүнең тәкъдим ителә торган ысуллары турында, шулай ук контроль объектына карата, аларны нинди куркынычлылык категориясенә кертүдән чыгып, контроль чараларының төрләре, эчтәлегә һәм интенсивлыгы турында мәгълүмат бирә.

3.5.2. Профилактик визит үткәргәндә контроль объектларының закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) килүгә турыдан-туры куркыныч туу яки мондый зыян (зарар) килү ачыкланса, Контроль органының вазифай заты үткәрелгән профилактик визит турында хисап рәвешендә контроль чаралар үткәрү турында карар

кабул итү өчен бу хакта кичекмәстән Контроль органы житәкчесенә хәбәр итә.

3.5.3. Мәжбүри профилактик визит мондый эшчәнлек башланган вакыттан алып бер ел эчендә төзекләндерү өлкәсендәге законнарның мәжбүри таләпләрен үтәүгә бәйле эшчәнлекне гамәлгә ашыруга керешүче контрольдә тотучы затларга карата уздырыла.

Контроль органы контрольдә тотылучы затка мәжбүри профилактик визит үткәру турында аны үткәру датасына кадәр биш эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр итә.

3.5.4. Мәжбүри профилактик визитны уздыру турында хәбәрнамә язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә төзелә һәм түбәндәге белешмәләрне үз эченә ала:

- 1) хәбәрнамә төзү датасы, вакыты һәм урыны;
- 2) контроль орган исеме;
- 3) контрольдә тотылучы затның тулы исеме;
- 4) вәкаләтле вазыйфаи затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта);
- 5) мәжбүри профилактик визит датасы, вакыты һәм урыны;
- 6) вәкаләтле вазыйфаи зат имзасы.

3.5.5. Мәжбүри профилактик визитны уздыру турында хәбәрнамә контроль астындагы зат адресына язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә жибәрелә.

Контрольдә тотылучы зат, мәжбүри профилактик визит үткәрудән баш тартырга хокуклы, бу хакта аны уздыру датасына кадәр өч эш көненнән дә соңга калмыйча, мәжбүри профилактик визит уздыру турында хәбәрнамә юллаган Контроль органына хәбәр итәргә хокуклы.

Мәжбүри профилактик визитны уздыру срогы контроль орган тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә һәм бер эш көненнән артмаска тиеш.

3.5.6. Профилактик визит нәтижәләре буенча инспектор профилактик визит уздыру турында акт төзи, аның формасы контроль орган тарафыннан раслана.

3.5.7. Контроль орган үткәрелгән профилактик визитларны исәпкә ала.

4.Муниципаль контроль кысаларында үткәрелә торган контроль чаралар

4.1. Контроль чаралар. Гомуми сораулар

4.1.1. Муниципаль контроль түбәндәге планлаштырылган һәм планнан тыш контроль чараларны үткәруне оештыру юлы белән контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла:

инспекция визиты, рейд тикшерүе, документлар буенча тикшерү, күчмә тикшерү - контрольдә тотылучы затлар белән хезмәттәшлек иткәндә;

мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтүне, күчмә тикшерүне - контрольдә тотылучы затлар белән хезмәттәшлексез, шулай ук профилактик чаралар үткәру кысаларында.

4.1.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контрольдә тотылучы затлар белән үзара хезмәттәшлек түбәндәгеләрдән тора:

инспектор һәм аның вәкиле арасында очрашулар, телефон аша һәм башка сөйләшүләр (турыдан-туры хезмәттәшлек);

документлар, башка материаллар сорату;

инспекторның контрольдә тотылучы зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урынында булуы (гомуми файдаланудагы житештерү объектларында инспектор булу очраklarыннан тыш).

4.1.3. Контроль чаралар, контрольдә тотылучы зат белән хезмәттәшлек иткәндә, түбәндәге нигезләрдә гамәлгә ашырыла:

1) Контроль органында закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) килү яисә зыян (зарар) килү куркынычы туу турында белешмәләр булу яисә объектның мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары тарафыннан расланган параметрларга туры килү-килмәү яисә мондый параметрлардан тайпылуы ачыклану;

2) контроль чаралар уздыру планына кертелгән контроль чараларны уздыру сроклары якынлашу;

3) Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең конкрет контрольдә тотылучы затларга карата контроль чаралар уздыру турындагы йөкләмәсе;

4) законнар үтәлешенә күзәтчелек итү, кеше һәм гражданның хокукларын һәм ирекләрен прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатъләр буенча үтәү кысаларында контроль чара уздыру турында прокурор таләбе;

Контроль чаралар, шул исәптән 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очраklarда да, контроль органының эш планнарындагы биремнәрне дә кертеп, тикшереп тору органының вәкаләтле вазыйфай затлары заданиеләре нигезендә инспекторлар тарафыннан башкарыла.

4.1.4. Планлы һәм планнан тыш контроль чаралары, контрольдә тотылучы затлар белән үзара хезмәттәшлексез үткәрелә торган чаралардан тыш, инспектор һәм тикшерү чарасын үткәргүгә жәлеп ителә торган затлар тарафыннан түбәндәге контроль чаралар башкару юлы белән үткәрелә:²

карау;

сораштыру;

язма аңлатмалар алу;

документлар соратып алу;

экспертиза.

4.1.5. Контрольдә тотылучы зат белән хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны үткәрү өчен, шулай ук документар тикшерү белән үзара 248-ФЗ номерлы Федераль законның 64 статьясындагы 1 өлешендә каралган белешмәләр күрсәтелгән Контроль органының вәкаләтле заты тарафыннан имзаланган карары кабул ителә.

Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтүне үткәргүгә, күчмә тикшерүгә карата әлеге Нигезләмә пунктының беренче абзацында каралган контроль чараны уздыру турында карар кабул итү таләп ителми.

4.1.6. Контроль чаралар контроль чараны уздыру турында Контроль органы карарында күрсәтелгән инспекторлар тарафыннан үткәрелә.

Кирәк булганда, Контроль органы тикшерү чараларын үткәргүгә экспертларны, билгеләнгән тәртиптә аттестацияләнгән эксперт оешмаларын һәм контроль чаралар

үткәругә жәлеп ителә торган экспертлар, эксперт оешмалары реестрына кертелгән экспертларны жәлеп итә.

4.1.7. Контрольдә тотылучы зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны уздыру тәмамлангач, инспектор Россия Икътисадый үсеш министрлыгының «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик формалары турында» 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы боерыгы белән расланган форма буенча контроль чара акты (алга таба шулай ук - акт) төзи.

Мондый чараны уздыру нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, актта нәкъ менә нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлеге нигезендә билгеләнгән мәжбүри таләп бозылганлыгы күрсәтелә.

Ачыкланган хокук бозу бетерелгән очракта, контрольдә тотылучы зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны уздыру тәмамланганчыга кадәр, актта аны бетерү факты күрсәтелә.

4.1.8. Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләре булган документлар, башка материаллар актка теркәлә.

Контроль чараны үткәргәндә тугырылган тикшерү кәгазьләре актка беркетелергә тиеш.

4.1.9. Актны рәсмиләштерүнең Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән башка тәртибе ачыкланмаган очракта, акт мондый чараны уздыру тәмамланган көнне контроль чараны уздыру урыны буенча рәсмиләштерелә.

4.1.10. Дәүләт, коммерция, хезмәт серен, башка серне тәшкил итүче мәгълүматны үз эченә алган контроль чара нәтижәләре Россия Федерациясә законнарында каралган таләпләрне үтәп рәсмиләштерелә.

4.1.11. Контроль чара актында бәян ителгән фактлар һәм нәтижәләр белән килешмәгән очракта, контрольдә тотылучы зат әлеге Нигезләмәнең 5 бүлегендә каралган тәртиптә шикаять жибәрергә хокуклы.

4.2. Контроль чаралар планы

4.2.1. Планлы контроль чаралар Контроль органы төзи торган һәм прокуратура органнары белән килештерелергә тиешле чираттагы календарь елга планлы контроль чараларын уздыру планы (алга таба - еллык чаралар планы) нигезендә уздырыла.

4.2.2. Билгеле бер куркынычлылык категорияләренә кертелгән контроль объектларына карата планлы контроль чараларын уздыру вакыты зыян (зарар) килү куркынычларына туры китереп билгеләнә.

4.2.3. Контроль орган түбәндәге планлы контроль чаралар төрләрен үткәрергә мөмкин:

- инспекция визиты;
- рейд тикшерүе;
- документар тикшерү;
- күчмә тикшерү.

Югары куркынычлылык категориясенә караган объектларга карата түбәндәгеләр уздырыла: _____.

Урта куркынычлылык категориясенә караган объектларга карата түбәндәгеләр уздырыла: _____.

Уртача куркынычлылык категориясенә караган объектларга карата түбәндәгеләр уздырыла: _____.

4.2.4. Контроль объектларына карата житди куркынычлылык категориясенә кертелгән планлы контроль чараларын уздыру вакыты - 3 елга бер тапкыр.

Урта һәм уртача куркынычлылык категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы контроль чараларын уздыру вакыты - 4 елга бер тапкыр.

Түбән куркынычлылык категориясенә кертелгән контроль объектына карата план буенча чаралар үткәрелми.

4.3. Планнан тыш контроль чаралар

4.3.1. Планнан тыш контроль чаралар документлар һәм күчмә тикшерүләр, инспекция визиты, рейдлар тикшерүе, мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, күчмә тикшерү рәвешендә уздырыла. 12.

4.3.2. Планнан тыш контроль чараны үткәрү турындагы карар мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторларын исәпкә алып кабул ителә.

4.3.3. Планнан тыш контроль чаралар, үзара хезмәттәшлексез планнан тыш контроль чараларыннан тыш, әлеге Нигезләмәнең 4.1.3 пунктының 1, 3, 4 бүлекләрендә каралган нигезләрдә уздырыла.

4.3.4. Планнан тыш контроль чара прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин булган очракта, күрсәтелгән чара мондый килештерүдән соң уздырыла.

4.4. Документлар буенча тикшерү

4.4.1. Документлар буенча тикшерү дигәндә контроль орган урнашкан урын буенча уздырыла торган контроль чара аңлашыла, аның предметы булып аларның оештыру-хокукый формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган контрольдә тотучы затлар документларындагы, шулай ук аларның эшчәнлеген гамәлгә ашырганда кулланыла торган һәм контроль органның мәжбүри таләпләрен һәм карарларын үтәүгә бәйле документлардагы белешмәләр тора.

4.4.2. Контроль орган карамагындагы документлардагы белешмәләрнең дәрәҗәгә нигезле шик тудырса яки әлеге белешмәләр контрольдә торучы зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирмәсә, Контроль орган контрольдә тотылучы зат адресына документлар буенча тикшерү барышында карау өчен кирәкле башка документларны тапшыру таләбен жибәрә.

Әлеге таләпне алган көннән алып ун эш көне эчендә контрольдә тотыла торган зат контроль органга күрсәтелгән документларны таләп итеп жибәрергә тиеш.

4.4.3. Документлар буенча тикшерү үткәрү срогы ун эш көненнән артмаска тиеш.

Күрсәтелгән срокта түбәндәге вакыттан чор кертелми:

1) контроль орган тарафыннан контрольдә тотыла торган затка таләпләр документлар тикшерү барышында күрсәтелгән документларны контроль органга тапшырганчы карау өчен кирәкле документларны тапшыру;

2) контрольдә тотылучы затка контроль органы мәгълүмат жибәргән мизгелдән түбәндәге вакыт эчендә:

контрольдә тотылучы зат тапшырган документларда хаталарны һәм (яисә) каршылыкларны ачыклау турында;

тапшырылган документлардагы белешмәләрнең, контроль органдагы документлардагы һәм (яисә) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда алынган документлардагы белешмәләрнең туры килмәве турында һәм таләпләр күрсәтелгән аңлатмаларны Контроль органга тапшыру вакытына кадәр язма рәвештә язарга тиеш.

4.4.4. Документлар буенча тикшерү барышында кылына торган контроль гамәлләр исемлеге:

1) документлар соратып алу;

2) язма аңлатмалар алу;

3) экспертиза.

4.4.5. Контроль чараны үткөрү барышында инспектор контрольдә тотылучы затка документларның һәм (яисә) аларның күчермәләренен, шул исәптән фотога төшерү, аудио- һәм видеога яздыру материалларының, мәгълүмат базаларының, мәгълүматлар банкларының, шулай ук мәгълүмат йөртүчеләрнең үтәлүен бәяләүне уздыру өчен әһәмияткә ия булган һәм кирәкле таләпләрне тапшыру (яисә) таләбен күрсәтергә (жибәрергә) хокуклы.

Контрольдә тотылучы зат документларны тапшыру турындагы таләптә күрсәтелгән срокта теркәлә торган документларны Контроль органына жибәрә яки үтенечнамә белән кичекмәстән язма рәвештә тикшерелә торган зат тиешле документларны тапшыру мөмкин булмаган сәбәпләрне һәм срокны күрсәтеп, документларны тапшыруның мөмкин булмавы турында инспекторга хәбәр итә.

Фотосурәт материалларыннан, аудио- һәм видеоязмалардан, мәгълүмат базаларыннан, мәгълүматлар банкларыннан, шулай ук мәгълүмат йөртүчеләргә документлар тикшерүен үткөрү вакытына контроль чараларны башкару өчен кирәкле мәгълүматны карау һәм эзләү хокуклары булган логин һәм пароль рәвешендә бирелә.

4.4.6. Язма аңлатмалар инспектор тарафыннан контрольдә тотылучы заттан яки аның вәкиленнән, шаһитләрдән соралырга мөмкин.

Күрсәтелгән затлар инспекторга тикшерү тәмамланганчы 5 эш көненнән дә соңга калмыйча ирекле формада язма аңлатмалар бирә.

Язма аңлатмалар ирекле формада язма документ төзү юлы белән рәсмиләштерелә.

Инспектор вазыйфаи затлар яки оешма хезмәткәрләре, контрольдә тотылучы граждандан, аларның вәкилләре, шаһитләре сүзләреннән язма аңлатмалар төзәргә хокуклы. Бу очракта, күрсәтелгән затлар аңлатмалар белән танышалар, кирәк булганда текстны тулыландыралар, инспекторның аларның сүзләреннән дәрәҗә язып алуы турында тамга ясыйлар һәм, аны төзү датасын һәм урынын күрсәтеп, документка кул куялар.

4.4.7. Экспертиза контроль орган йөкләмәсе буенча эксперт яки эксперт оешмасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Экспертиза контрольдә тотылучы затның (аның филиаллары, вәкилләкләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан (эшчәнлек алып барган) урыны буенча да, шулай ук эксперт яисә эксперт оешмасы эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча да гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Экспертизаны гамәлгә ашыру вакыты экспертиза төренә бәйле һәм һәр конкрет очракта Контроль органы һәм эксперт оешмасы арасындагы килешү буенча индивидуаль рәвештә билгеләнә.

Экспертиза нәтижәләре контроль орган раслаган форма буенча эксперт бәяләмәсе белән рәсмиләштерелә.

4.4.8. Актны рәсмиләштерү документлар тикшерүен үткәрү тәмамланган көнне Контроль орган урнашкан урын буенча башкарыла.

4.4.9. Акт 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясында каралган тәртиптә документар тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча контроль органы тарафыннан тикшерелә торган затка жиберелә.

4.4.10. Планнан тыш документар тикшерү прокуратура органнары белән килештермичә уздырыла.

4.5. Күчмә тикшерү

4.5.1. Күчмә тикшерү контрольдә тотылучы затның (аның филиалларының, вәкилләкләренен, аерымланган структур бүлекчәләренен) урнашкан (эшчәнлеген гамәлгә ашыру) урыны буенча уздырыла.

Күчмә тикшерү дистанцион багланьшлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио- яки видеоэлементә аша үткәрелергә мөмкин.

4.5.2. Күчмә тикшерү түбәндәгеләр мөмкин булмаган очракта уздырыла:

1) контроль орган карамагындагы яисә ул соратып ала торган документларда һәм контрольдә тотылучы затның аңлатмаларында булган белешмәләреннән тулылыгын һәм дөрөсләгән тикшерергә;

2) контрольдә тотылучы затның һәм (яисә) аның карамагындагы һәм (яисә) файдаланыла торган контроль объектларының әлегә Нигезләмәнен 4.5.1 пунктында күрсәтелгән урынга чыкмыйча һәм контроль гамәлләреннән башка төре кысаларында каралган кирәкле контроль гамәлләреннән башкару буенча мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләргә.

4.5.3. Планнан тыш күчмә тикшерү бары тик прокуратура органнары белән килештереп кенә үткәрелә ала.

4.5.4. Контроль органы күчмә тикшерү үткәрү турында контрольдә тотылучы затка күчмә тикшерүне үткәрү турында карар күчәрмәсен жиберү юлы белән ул башланганчы егерме дүрт сәгатәтән дә соңга калмыйча хәбәр итә.

4.5.5. Күчмә тикшерү уздырганда инспектор контрольдә тотылучы затка (аның вәкиленә) хезмәт таныклыгын, урынга барып тикшерү үткәрү турында карар күчәрмәсен күрсәтә, шулай ук контроль чараларының бердәм реестрында исәпкә алу номерын хәбәр итә.

4.5.6. Күчмә тикшерүне үткәрү срогы ун эш көненнән артмый.

Күчмә тикшерү барышында кече эшкуарлыкның бер субъектына карата үзара хезмәттәшлекнең гомуми срогы кече предприятие өчен илле сәгатътән һәм микропредприятие өчен унбиш сәгатътән артык була алмый.

4.5.7. Күчмә тикшерү барышында контроль гамәлләр исемлеге:

- 1) карау;
- 2) сораштыру;
- 3) документлар соратып алу;
- 4) язма аңлатмалар алу;
- 5) экспертиза.

4.5.8. Карау контрольдә тотылучы зат һәм (яисә) аның вәкиле катнашында инспектор тарафыннан видеоязманы мәжбүри кулланып гамәлгә ашырыла.

Тикшерү нәтижәләре буенча тикшерү беркетмәсе төзелә.

4.5.9. Сораштыру дигәндә, контрольдә тотыла торган зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләүне уздыру өчен әһәмияткә ия булган телдән мәгълүматны, контрольдә тотыла торган заттан яисә аның вәкиленнән һәм шундый мәгълүмат булган башка затлардан алу буенча контроль эш аңлашыла.

Сораштыру нәтижәләре сораштыру беркетмәсендә теркәлә, ул үзе бәян иткән белешмәләрнең дөрөсләгән раслаучы сораштырылучы зат тарафыннан, шулай ук алынган белешмәләр контроль чара өчен әһәмияткә ия булган очракта, контроль чара актында күрсәтелә.

4.5.10. Тикшерү, сораштыру вакытында мәжбүри таләпләр бозылу ачыкланган очракта, инспектор, мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәп, фотосурәт, аудио- һәм видеоязма, дәлилләрен теркәүнең башка ысулларын кулланырга хокуклы.

Фотога төшерү ярдәмендә мәжбүри таләпләрне бозуларның дәлилләрен теркәү мәжбүри таләпләрне бозуның ачыкланган һәрберсенен кимендә ике сурәте белән уздырыла.

Фотога төшерү һәм видеога яздыру мәжбүри таләпләрне бозуларның дәлилләрен теркәү өчен дәүләт серен яклау турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

4.5.11. Тикшерелә торган документларны, язма аңлатмаларны контрольдә тотылучы зат тарафыннан тапшыру, экспертиза үткәрү әлеге Нигезләмәнең 4.4.5, 4.4.6 һәм 4.4.7 пунктларына туры китереп башкарыла.

4.5.12. Күчмә тикшерү тәмамланганнан соң, инспектор күчмә тикшерү акты төзи.

Фотога төшерү, аудио- һәм видеога яздыру турында мәгълүмат тикшерү актында чагыла.

Күчмә тикшерү дистанцион багланышлар чараларыннан, шул исәптән аудио-яки видеоэлементә файдаланып үткәрелгән очракта, Нигезләмәнең икенче пункты абзацында билгеләнгән нигезләмә кулланылмый.

4.5.13. Күчмә тикшерүне үткәрү контрольдә тотылучы затның урнашкан (эшчәнлекне гамәлгә ашыру) урыны буенча булмавына бәйле рәвештә яки контрольдә тотылучы затның эшчәнлегә фактта булмавына яисә күчмә тикшерү үткәрү мөмкин булмауга яисә ул тәмамлану бәйле рәвештә мөмкин булмаган очракта, инспектор, сәбәпләрен күрсәтеп, күчмә тикшерү үткәрүнең мөмкин

булмавы турында акт төзи һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законда 21 статьяның 4 һәм 5 өлешләрендә каралган тәртиптә контроль чаралар уздыру мөмкинлеге булмавы турында контрольдә тотылуы затка хәбәр итә.

Бу очракта, инспектор күчмә тикшерүне үткәрүнең күрсәтелгән чоры кысаларында күчмә тикшерү тәмамланганчы теләсә кайсы вакытта контроль гамәлләр кылырга хокуклы.

4.5.14. Шәхси эшқуар, контрольдә тотылуы затлар булган гражданның Контроль органына түбәндәге очрақларда контроль чаралар уздырғанда катнашу мөмкинлеге булмау турында мәгълүмат бирергә хокуклы:

- 1) вакытлыча хезмәткә сәләтсез булу;
- 2) суд, хокук саклау органнары, хәрби комиссариатларга чакырылу (хәбәрнамә, чакыру) буенча килү зарурлығы;
- 3) Россия Федерациясә Жинаять-процессуаль кодексы нигезендә контроль чаралар уздырғанда катнашу мөмкинлеген юкка чыгара торган чикләү чаралары сайлану;
- 4) эш сәфәрендә булу.

Мәгълүмат кергәндә, контроль чаралар үткәрү Контроль органы тарафыннан шәхси эшқуар һәм гражданның әлеге мөрәжәгатенә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәкле вакытка күчерелә.

4.6. Инспекция визиты, рейд тикшерүе

4.6.1. Инспекция визиты контрольдә тотылуы затның (аның филиалларының, вәкилләренә, аерымланган структур бүлекчәләренә) яки контроль объектының урнашкан (эшчәнлеген гамәлгә ашыру) урыны буенча уздырыла.

Инспекция визиты контрольдә тотылуы затка һәм житештерү объекты милекчесенә алдан хәбәр итмичә уздырыла.

Контрольдә тотылуы затлар яки аларның вәкилләре инспекторның бинага, корылмаларга каршылыксыз керә алуын тәмин итәргә тиеш.

Эшчәнлекне бер урында яки бер житештерү объектында (территориядә)гамәлгә ашырғанда, инспекция визитын үткәрү срогы бер эш көненнән артып китә алмый.

4.6.2. инспекция визиты барышында контроль гамәлләр исемлеге:

- а) карау;
- б) сораштыру;
- в) язма аңлатмалар алу;
- г) контрольдә тотылуы затның (аның филиалларының, вәкилләренә, аерымланган структур бүлекчәләренә) яисә контроль объектының булу (эшчәнлек алып бару) урынында зарури таләпләр нигезендә булырга тиешле документларны соратып алу.

Инспекция визитын дистанцион бағланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио- яки видеоэлементә аша уздыру рәхсәт ителә.

4.6.3. Планнан тыш инспекция визиты, 57 статьяның 1 өлешендәге 3-5 пунктларына һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 12

өлешенә туры китереп, прокуратура органнары белән килештереп кенә үткәрелергә мөмкин.

4.6.4. Рейд тикшерүе тикшерү объектына ия булуны, файдалануны яисә идарә итүне гамәлгә ашыручы теләсә кайсы контрольдә тотылучы затларга карата үткәрелә.

Рейд тикшерүе чорында бер контрольдә тотылучы зат белән хезмәттәшлек итү срогы бер эш көненнән артып китә алмый.

4.6.5. Рейд тикшерүе барышында контроль гамәлләр исемлеге:

- а) карау;
- б) сораштыру;
- в) язма аңлатмалар алу;
- г) документларны теркәү;
- д) экспертиза.

4.6.6. Житештерү объектларына ия булган, файдаланучы яисә идарә итүче контрольдә тотылган затлар рейд караулары барышында инспекторларга рейд тикшерүен үткәрү турындагы карарда күрсәтелгән житештерү объектларына, шулай ук барлык биналарга (торак биналардан тыш) тоткарлыксыз кереп йөрүне тәмин итәргә тиеш.

4.6.7. Рейд тикшерүе нәтижәсендә мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, рейд тикшерүе үткәрелгән урында инспектор мәжбүри таләпләрне бозган һәр контрольдә тотыла торган затка карата контроль чара акты төзи.

4.6.8. Рейд тикшерүе, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенә 3-5 пунктларына һәм 66 статьясындагы 12 өлешенә туры китереп, прокуратура органнары белән килештереп кенә үткәрелергә мөмкин.

4.6.9. Әлеге Нигезләмәнең 4.6.2, 4.6.5 пунктларында каралган контроль гамәлләрне әлеге Нигезләмәнең 4.4.5, 4.4.6, 4.4.7, 4.5.8 - 4.5.5.10 пунктлары нигезендә гамәлгә ашыралар.

4.7. Мәжбүри таләпләрне (иминлек мониторингын) үтәүне күзәтү

4.7.1. Контроль орган, мәжбүри таләпләрне (куркынычсызлыкны мониторинглауны) үтәүне күзәткәндә, контроль органда булган контроль объектлары турында белешмәләрне, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган белешмәләрне, жыюны, анализлауны үткәрә, мәжбүри таләпләрне үтәү кысаларында контрольдә торучы затлар тарафыннан күрсәтелә, шулай ук "Интернет" челтәрендәге мәгълүматлар, башка һәркем файдалана алырлык белешмәләр, шулай ук автоматик режимда фото- һәм кинога төшерү, видеоязма функцияләре булган хокук бозуларны теркәүнең техник чараларыннан файдаланып алынган күрсәткечләрне.

4.7.2. Әгәр мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлыкны мониторинглауның) үтәлешен күзәтү барышында закон тарафыннан саклана торган кыйммәтлەرگә зыян (зарар) килү яисә зыян китерү куркынычы булу факты ачыкланса, мәжбүри таләпләрне бозу турында, мәжбүри таләпләрне бозуларның әзерләнүе яисә мәжбүри

таләпләрне бозуның билгеләре турында белешмәләр Контроль органы тарафыннан түбәндәгә карарлар кабул ителергә мөмкин:

- 1) әлеге Федераль законның 60 статьясы нигезендә планнан тыш контроль (күзәтчелек) чарасын үткәру турында карар;
- 2) кисәтү игълан итү турында карар;

4.8. Күчмә тикшерү (обследование)

4.8.1. Күчмә тикшерү (обследование) контрольдә тотылучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү максатларында уздырыла.

4.8.2. Күчмә тикшерү оешманың (аның филиаллары, вәкиллеләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан (эшчәнлек алып барган) урыны, граждан эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны, контроль объектының урнашкан урыны буенча үткәрелергә мөмкин, шул ук вакытта контрольдә торучы зат белән үзара хезмәттәшлек итү рөхсәт ителми.

Күчмә тикшерү барышында (чикләnmәгән затларга бару өчен ачылган) житештерү объектларында тикшерү үткәрелергә мөмкин.

4.8.3. Күчмә тикшерү контрольдә тотылучы затка хәбәр итмичә уздырыла.

Бер объектны (бер-берсенә турыдан-туры якин урнашкан берничә объектны) күчмә тикшерүне үткәру срогы, әгәр федераль законда контроль рәвешәе турында башкасы билгеләнмәгән булса, бер эш көненнән артып китә алмый.

4.8.4. Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча әлеге Нигезләмәнең 4.9.1 пунктының 1 һәм 2 пунктчаларында каралган карарлар кабул ителә алмый.

4.9. Контроль орган тарафыннан контроль чаралар нәтижәләре буенча күрелә торган чаралар

4.9.1. Контроль орган контрольдә тотылучы зат тарафыннан Россия Федерациясә законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә мәжбүри таләпләрне бозуларның контроль чарасын уздырганда ачыкланган очракта түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

1) биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны, жайланмаларны, транспорт чараларын һәм башка шундый объектларны эксплуатацияләүне (куллануны) тыю турында таләп белән судка мөрәжәгать иткәнчә, әгәр тикшерү чарасын үткәргәндә контроль объектына ия булган һәм (яки) аннан файдаланучы гражданныр, оешмаларның эшчәнлегә, алар тарафыннан житештерелә торган һәм сатыла торган товарлар, башкарыла торган эшләр, күрсәтелә торган хезмәтләр закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә турыдан-туры зыян китерүт куркынычы тудырса яки мондый зыян (зарар) китерелгән дип билгеләнсә, гражданнырга, оешмаларга закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян килү куркынычы булу һәм аны булдырмый калу ысуллары турында теләсә нинди үтемлә ысул белән мәгълүмат житкерү турында, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян килүне булдырмау яисә аны туктату буенча Россия Федерациясә законнарында каралган чаралар турында кичекмәстән карар кабул итәргә;

2) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне

бозуларны кисәтүне, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) килүне булдырмый калуны тикшереп торучы чараларын күрергә;

3) тиешле тикшерүләр барышында хокук бозулар ачыкланганда, гаепле затларны административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә җаваплылыкка тарту чараларын күрергә.

4) мәжбүри таләпләрне үтәү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) килү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар уздыру буенча тәкъдимнәр бирү турындагы мәсьәләне карарга.

4.9.2. Әлеге Нигезләмәнең 4.9.1 пунктының 1 пунктчасы нигезендә кабул ителгән карарны контрольдә торучы зат тарафыннан үтәү срогы узганнан соң йә контроль астындагы зат күрсәтелгән карар белән билгеләнгән документларны һәм белешмәләрне тапшырганчы йә мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлыкны мониторинглауның) үтәлешен күзәтү кысаларында мәгълүмат алынган очракта, күрсәтелгән документлар һәм мәгълүматлар нигезендә карар үтәлешен бәяли.

4.9.3. Әгәр күрсәтелгән документлар һәм белешмәләр контроль астындагы зат тарафыннан тәкъдим ителмәгән яисә алар нигезендә йә мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлыкны мониторинглау) үтәлешен күзәтү кысаларында алынган мәгълүмат нигезендә алынган булса, контроль орган әлеге карарның үтәлешен инспекция визитын үткәрү, рейд тикшерүен яисә документлар тикшерү юлы белән бәяли.

Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча кабул ителгән карарның үтәлешен бәяләү уздырылган очракта, күчмә тикшерү уздыру рөхсәт ителә.

4.9.4. Әлеге Нигезләмәнең 4.9.2 пунктында каралган контроль чараны үткәрү йомгаклары буенча Контроль орган карарның үтәлмәве яисә тиешенчә үтәлмәве ачыкланган очракта, ул, әлеге Нигезләмәнең 4.9.1 пунктының 1 пунктчасында каралган карарны кабат контрольдә торучы затка тапшыра, аны үтәүнең яна срокларын күрсәтә.

Урта Аты авыл жирлеге
территориясендә төзекләндерү
өлкәсендә муниципаль контроль турында
нигезләмәгә 1 нче кушымта

**Урта Аты авыл жирлеге башкарма комитетының Урта Аты авыл жирлеге
Советы территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне
гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затлары исемлеге**

1. Урта Аты авыл жирлеге башлыгы

**Урта Аты авыл жирлеге территориясендә төзеклэндерү өлкәсендә муниципаль
контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын
куркынычлылык категориясенә кертү критерийлары**

№	Урта Аты авыл жирлеге Советы территориясендә төзеклэндерү өлкәсендә муниципаль контроль объектлары	Куркынычлылык категориясе
1	Юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, соңгы өч ел эчендә законлы көченә кәргән юридик зат яки шәхси эшкуар эшчәнлеген риск категориясенә кертү турында карар кабул ителгән көнгә кадәр соңгы өч ел эчендә законлы көченә кәргән очракта, Арча муниципаль районы Урта Аты авыл жирлеге Советының 03.12.20021 ел, №39 карары белән расланган (алга таба – төзеклэндерү кагыйдәләре) Урта Аты авыл жирлеге Советының Төзеклэндерү кагыйдәләрен бозуга бәйле административ хокук бозган өчен юридик затка, аның вазыйфаи затларына яки шәхси эшмәкәргә административ жәза билгеләү турында карар (муниципаль берәмлекнең тулы исеме)	Югары куркынычлылык
2	Юридик зат яисә шәхси эшкуар эшчәнлеген куркынычлылык категориясенә кертү турында карар кабул ителгән көнгә кадәр соңгы өч ел эчендә төзеклэндерү кагыйдәләре таләпләрен үтәмәү факты буенча билгеләнгән срокта үтәлмәгән карар булган юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр	Урта куркынычлылык
3	Юридик зат яисә шәхси эшкуар эшчәнлеген куркынычлылык категориясенә кертү турында карар кабул ителгән көнгә кадәр соңгы биш ел эчендә планлы яки планнан тыш тикшерүләр нәтижәсендә бирелгән төзеклэндерү кагыйдәләре таләпләрен үтәмәү факты буенча билгеләнгән срокта үтәлмәгән карар булган юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр	Уртача куркынычлылык
4	Төзеклэндерү өлкәсендә юридик затлар һәм шәхси эшкуарлар эшчәнлеген куркынычлылык категорияләренә кертүдә әлеге критерийларның 1, 2 һәм 3 пунктларында күрсәтелгән шартлар булмаганда, юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр һәм физик затлар	Түбән куркынычлылык

Урта Аты авыл жирлеге
территориясендә төзеклэндерү
өлкәсендә муниципаль контроль турында
НИГЕЗЛӘМӘГӘ 3 нче кушымта

Территориядә төзеклэндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу (муниципаль берәмлек исеме) куркынычлылык индикаторлары исемлеге

Индикатор исеме	Сайланган параметр (бәялү критерийлары), үлчәү берәмлеге (булган очракта) өчен нормаль халәт	Куркынычлылык индикаторы күрсәткече
1 индикатор исеме	5-10, данә	< 5 данә 10 данә
2 индикатор исеме	юк	әйе
3 индикатор исеме	Федераль закон нигезендә	нормаль параметрларны 10%тан артыкка киметү яки арттыру

**Территориядә (муниципаль берәмлек исеме) төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контроль өчен тикшерү төрөнәң төп күрсәткечләре һәм аларның
максатчан күрсәткечләре, индикатив күрсәткечләр**

1.Төп күрсәткечләр һәм максатчан күрсәткечләр:

Мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозулардан бетерелгән хокук бозулар өлеше - 70%.

Чираттагы календарь елга планлаштырылган контроль чараларын уздыру планы үтәлеше өлеше - 100%.

Контроль орган һәм (яисә) аның вазыйфай затының контроль чаралар уздырганда гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата нигезле шикаятьләр өлеше - 0%.

Контроль чараларның юкка чыгарылган нәтижәләре өлеше - 0%.

Алар нәтижәләре буенча бозулар ачыкланган, әмма тиешле административ йогынты чаралары күрелмәгән тикшерү чаралары өлеше, - 5%.

Контроль орган материаллары буенча административ жәза билгеләү турында чыгарылган суд карарлары өлеше - 95%.

Муниципаль контрольнең (күзәтчелекнең) индикатив күрсәткечләре исемлеге

- 1) хисап чорында уздырылган планлы контроль (күзәтчелек) чаралар саны;
- 2) хисап чорында уздырылган планнан тыш контроль (күзәтчелек) чаралар саны;
- 3) хисап чорында контроль объектының мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга туры килүен ачыклау яисә контроль объектының мондый параметрлардан читкә тайпылуы нигезендә үткәрелгән планнан тыш контроль (күзәтчелек) чаралар саны;
- 4) хисап чорында үзара хезмәттәшлектә үткәрелгән контроль (күзәтчелек) чараларның гомуми саны;
- 5) хисап чорында һәр контроль (күзәтчелек) чара төре буенча үзара хезмәттәшлектә үткәрелгән контроль (күзәтчелек) чаралар саны;
- 6) хисап чорында дистанцион хезмәттәшлек чараларынан файдаланып уздырылган контроль (күзәтчелек) чаралар саны;
- 7) хисап чорында уздырылган мәжбүри профилактик визитлар саны;
- 8) хисап чорында игълан ителгән мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтүләр саны;
- 9) хисап чорында мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланган контроль (күзәтчелек) чаралар саны;
- 10) хисап чорында административ хокук бозулар турында эшләр кузгатылган контроль (күзәтчелек) чаралар саны;
- 11) хисап чорында контроль (күзәтчелек) чаралары нәтижәләре буенча салынган административ штрафлар суммасы;
- 12) хисап чорында контроль (күзәтчелек) чараларын уздыруны килештерү турында прокуратура органнарына жибәрелгән гаризалар саны;
- 13) хисап чорында контроль (күзәтчелек) чараларын үткәрүне килештерү турында прокуратура органнарына жибәрелгән һәм аларны прокуратура органнары килештерүдән баш тарткан гаризалар саны;
- 14) хисап чоры ахырына исәпкә алынган контроль объектларының гомуми саны;
- 15) хисап чоры ахырына куркынычлылык категориясенә һәркайсы буенча куркынычлылык категориясенә кертелгән контроль объектлары саны;
- 16) хисап чоры ахырына контрольдә тотылучы затлар саны;
- 17) хисап чорында исәпкә алынган контроль (күзәтчелек) чаралар уздырылган контрольдә тотылучы затлар саны;
- 18) хисап чорында контрольдә тотылучы затлар тарафыннан судка кадәр тәртиптә бирелгән шикаятьләрнең гомуми саны;
- 19) хисап чорында контроль (күзәтчелек) органы карау срогын бозган

шикаятьләр саны;

20) хисап чорында контроль (күзәтчелек) органы карарын тулысынча яисә өлешчә юкка чыгару турында яисә контроль (күзәтчелек) органнарының вазыйфай затларының гамәлләрен (гамәл кылмауларын) гамәлдә түгел дип тану турында карарларына карата контрольдә тотылучы затлар тарафыннан судка кадәр тәртиптә бирелгән шикаятыләр саны;

21) хисап чорында контроль (күзәтчелек) органнарының вазыйфай затларының суд тәртибендә жибәрелгән карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаяты белдерү турында дэгъвалар саны;

22) хисап чорында контроль (күзәтчелек) органнарының вазыйфай затларының алар буенча игълан ителгән таләпләрне канәгатләндерү турында карар кабул ителгән карарларын, гамәлләрен (гамәл кылмауларын) дэгъвалау турында суд тәртибендә жибәрелгән дэгъвалар саны;

23) хисап чорында дәүләт контролен (күзәтчелеген) оештыру һәм гамәлгә ашыру таләпләрен тупас бозып үткәрелгән һәм аларның нәтижәләре дәрәс түгел дип табылган һәм (яисә) юкка чыгарылган контроль (күзәтчелек) чаралар саны.